

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
 Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

Titkári jelentés.

A székesfehérvári Oltáregylet keddi ülésén felolvasta:

Dornis István titkár.

Mélyen Tisztelt Választmány!

Ezidei titkári jelentésemet tulajdonképen önmagam megkorrigálásával kell kezdenem. Mult évben, mikor első alkalommal voltam szerencsés méltathatni a székesfehérvári Oltáregylet egy évi működését, mint új, kívülről jött ember, a külvilág felfogásával szótottam erről az egyesületről, elnevezvén azt *hílnagalmi* egyeletnek, érte alatta egy olyan intézményt, melynek hivatása az Oltáriszentségben jelenlévő Ur Jézus imadásában s a szegény templomok felruházásában jóformán kimerül.

Ma, hogy egy éven túl vagyok abban a megtisztelő, bizalmas állásban, mely lehetővé teszi számomra, hogy az Oltáregylet áldásos munkáját közvetlen közelről szemlélhessem, megvallom, egészen másként vélekedem ezen érdemdús egyesületről.

Nem akarom, s ha akarnám, se tudnám tagadni, hogy az Oltáregylet elsőrendű hivatása az, amit fennebb érintettem; de tartozom annak kijelentésével, hogy nem tartanám az egyelet hivatása magaslatán állónak akkor, ha a templomok felszerelésének s az önmegszentelésnek áldásos és Isten előtt nagyon kedves munkáját

egyedüli feladatának tekintené. Szerény véleményem szerint az Oltáregylet az Isten ügyének egy hatalmas emeltyűjévé lehet s kell is lennie azért, hogy tagjai apostolokká leszenek, apostolaivá annak a nagy, annak a magasztos munkának, annak a fenséges és szent gondolatnak, melyet Szentséges Atyánk X. Pius pápa ezekkel a szavakkal hirdetett a világnak: „Mindent megújítani Krisztusban.”

A világ, m. t. V., fordulóponthoz jutott. A pogányság és kereszténység szelleme új, elkeseredett harcot vív egymással, sokkal borzasztóbbat, mint az az első volt 19 száz esztendővel ezelőtt. A lelkek milliói forognak a kárhozati veszedelmében. Ezt a harcot, a lelkeknek ezt a veszedelmét, nekünk, az *Ur Jézus vezérkarának* közönyösen, tétovázva szemlélünk nem szabad. Jól mondotta az idei katolikus naggyűlés egyik illustris szómonka, hogy az a sok ezer lélek gondozására hivatott néhány pap, néhány szerzetes, nem elég arra, hogy az emberiséget az üdvösség útján vezesse, Krisztus hitében, szeretetében megtartsa.

Az ellentábor minden egyes tagja tudja, érzí, mit kell tennie sőtét célja elérésére. Sajtója napoként milliók lelkeiben úzi a rombolás munkáját; a rossz példa percenként ezreket és ezreket dönt a veszedelembé s mi ölbe tett kezekkel nézzük véreink romlását?

Nem, m. t. V., ez a tétlenség méltatlan lenne hozzánk, a kik az Ur Jézus közelében vagyunk, kiknek lelke oly gyakran fürdik az Ő engesztelő véreben; hozzánk, kiket Ő oly gyakran, oly szeretettel táplál az Ő szent testével, kiknek lelkében annyi magasztos gondolat, annyi nemes szándék, annyi ideális felbuzdulás születik meg akkor, mikor a tabernakulum előtt térdelünk. A vas, ha tűzbe tesszük, maga is izzóvá lesz, maga is gyújt, tüzel; a mi lelkünk, melyet az Ur Jézus szeretete oly sokszor gyújt lángra, nem emésztheti fel ebben a lángban önmagát. Nekünk ki kell vinnünk ezt a tüzet a világba, lángra kell vele gyujtanunk az emberek hideg szívét, hogy azok is égjenek, lángoljanak a szeretettől a világ Megváltója iránt; lelkesedjenek, küzdjenek, fáradsanak az Isten ügyéért.

Nem régebben arról esett szó egy társaságban, mi fontosabb, mi előnyösebb a mi ügyünk diadalára: az-e, ha jó, buzgó hölgyeink, vagy lelkes, katolikus férfaink vannak? En az utóbbi véleményen voltam. Az Egyház szomorú sorsa, mely buzgó nőink nagy száma dacára is csak tengődik, ezt a véleményt védelmezte velem. S ha engedek is nézetemből, csak egy feltétel alatt teszem azt. Azt mondom: Győzünk, ha nemcsak *önmagunknak* buzgó, vallásos, de apostoli lelkű anyáink, nőink, lelkeket mentő, tevélygöket vezető, Isten ügyéért lelkesedő hölgyeink

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Fehérvár vértanui.

Azt a könny- és vértengert, ami 1849-ben áztatta a magyar földet, magyar soh' sem feledheti. Egy ártatlanok kiöntött véréből, özvegyek és árvák könnyéből megdagadt folyam hömpölyögésüké vált medrében s megtörve az igazságtalanság durva szikláján az ég felé szöknek a véres habok, a magyarok Istenére, a királyok királyára bízva az igazságszolgáltatás nagy munkáját. Temető volt az egész ország, melynek minden egyes sirhalma azóta a magyar nemzet hazafiúi szeretetének oltára lett.

Székesfehérvár szab. kir. város polgárságának is megvan a maga vérel szentelt oltára.

1849. augusztus 10-ike a vér jegyében született. Vészit hirdet a harang hajnali ébresztő szava, s Fehérvár polgárai — apraja-nagyja egyaránt — a népfelkelők seregében elszánt katonái a magyar véren szerzett magyar hazának. A korábbi diadal fokozta a harci erőt. E város polgársága fegyverezte le Jellasics rabló bilangjainak 1500 főnyi csapatát, majd negyed napra, 1848 október 6-án ugyancsak Székesfehérvár felkelő csapata a környék népfelkelőivel egyetemben az ozorai út-közet után Roth és Philippovich tábornokok segítségével kényszerítette a megadásra.

Harmadszor állítja talpra az ellenfél közeledése Székesfehérvár lakóit. A békés polgárság nyugalmát harci riadó zavarja s Hamvasi Imre

városkapitány az 1849. augusztus 9-én tartott népgyűlésen kapott megbízást folytán szervezi a népfelkelést s 24 óra alatt harca kész katoná minden épkezláb ember.

A várost végpusztulás fenyegeti s *Falkenheim* osztrák tábornok az ég sötét kintősének leple alatt néma csendben közelg. Csapata szervezett haderő, tetőtől-talpig fegyverben. Itt rendezetlen viszonyok a készülődés zűrzavarával. Egy a közös kapocs, a lángoló honszerelm, melynek azonban nincs elég acélozott pengéje a szuronyok hatalmával szemben. A késedelem veszélylyel jár s Hamvasi kapitány már a népgyűlés napján kutató járőrszolgálatot bízta meg *Havelka* Ferencz nemzetőr-kapitányt és *Hübner* András főhadnagyot. Tisztük és hivatásuk kikérelmi az ellenség felvonulási vonalát s tájékozódást szerezni a menetelő oszlop számeréről. Míg a két tiszt a budai országúton figyel a terepet, *Falkenheim* osztrák tábornok maroknyi csapata a seregélyesi úton át a „Halesz“-kertbe (jelenlegi Erzsébet liget) lopja magát s szótlan csendjében fődőzékét s biztos rejtékhelyet talál a vadon erdő terebélyes lombosára alatt.

Gyanútlanul, mit sem sejtve halad visszafelé a két nemzetőr tiszt. Az ellenség biztonságát a Halesz körül tábori őrsök figyelik s szuronyt szegyezve fogadják az érkezőket. A meglepetés pillanatában szavuk többé nem lehetett s karukat a kard markolatánál már rabbilincsen bénítja meg. A menekülésre csak gondolni sem lehetett. A két tiszt egy-egy fához köve túri a nemtelen ellenfél barbarizmusát, aminek csak honfiai bánatuk nagyobb s elviselésére mindezt felülmuló honszerelmük ad erőt.

Aggodalom tölti el a város polgárságát, a

két nemzetőr tiszt sorsa már közbeszéd tárgya anélkül, hogy bárkinck is sejtlem lett volna az ellenség közeli táborozásáról. Még csak szürkül a hajnal, a felkelő nap csak sejteti közelgését s már talpon van az egész város. Lelkesedésük hevében a bizonytalanság utvesztője áll előttük. Korábbi harci diadala, mindenre kész áldozatkészsége utra úzi a felkelők lelkes csapatát s még az elővéd sem sejtí az ellenség védhelyét, midőn már szabályozott sortűzek ólomzrapora kergeti szét a felkelőknek amugy sem rendezett hadvonalát. Fut, ki merre fut-hat s vészharang hirdeti a rabló hordák közeledését. Rémület ül a városban. A királysor sámdkét vonala s az egész viziváros lángtengerben áll. Véd-telen anyák, ártatlan gyermekek nem állhatják a harcot s útját sem szeghetik az ellenség rabló munkájának.

Sok sebesülte van e napnak, melyen a két nemzetőr tisztet kívül még Kuczka Mihály, Ujcz Ignác, Gáncs Pál, és Varga Mihály iparosok kerülnek az ellenség körmei közé s a Halesz-kert kikötött foglyainak számát hatra emelik. Innen a hat fogoly Pestre kerül, hol az új kaszárnyában nem sokáig viselik a bilincset, mert már augusztus 14-én a következő, magyar és német nyelven megjelent hirdetésmű tudatja sorsukat:

HIRDETÉNY.

Hübner András, Székes-Fehérvári születésű, 45 éves, katolika vallású, nős, cserző-tímár.
Havelka Ferenc, ugyan ottani születésű, 29 éves, katolika vallású, nős, szinte cserző-tímár.
Varga Mihál szinte Székes-Fehérvári születésű, 38 éves, katolika vallású, nős, szűs mesterségű.

Gáncs Pál, ugyan ott született, 39 éves, katolika vallású, nős, szűs mester.

Mai lapunk 4 oldal.

lesznek. A világ folyásában, látjuk, megújulnak a kereszténység első századai. Legyen a mi munkánk is az első keresztények munkája. De a Pontgrácok anyjára, Symphorosáéra, Felicitásokra, vagy legalább is Monikákra van ma is szükségünk, ha a közel jövő nagy harcait diadallal akarjuk megvívni.

Nem kell azért a vértanúságra mennünk. Hála Istennek, ennyire még nem vagyunk. De küzdenünk kell, erős lelünknek kell lennie és apostoli buzgóságunknak.

Terem nem engedi, hogy részletekbe bocsájtozzam. Az Oltáregylet buzgó terjesztőinek meg fogják látni látogatásaik közben, hol hidegült a hit, hol szegik meg az Egyház parancsait, hol nem imádkoznak, hol nem járulnak egész éven át talán egyszer sem a szentségekhez. Az ő éber figyelmüket nem fogja elkerülni, hol végzi az ürdög magvető munkáját egy-egy rossz újság, rossz kalendárium vagy más rossz irányú könyv; hol foglal tért a modern pogány áramlat, hol vetik meg az Egyház szolgáit, hol hidegült meg a szívekben az Ur Jézus iránti szeretet.

S ha meglátjuk, tudni fogják azt is, mit kell tenniük. Ők nem fognak melegezni azzal, hogy az oltárszentségben jelenlévő Üdvözítő előtt leborulva az evangéliumi atyával elrebegik: „Uram jöjj el, mielőtt fiam meghal,“ nem fognak melegezni azzal, hogy elpanaszolják: „Uram, jöjj segíts, ez a lélek, ez a család beteg, szíve kihűlt, lelke száraz, nem szeret már Téged, jöjj, gyógyítsd meg! Nem. Ők az irgalmas szamaritánus példáját fogják követni, felemelik azt a beteg lelkét, azt a bűnöktől vérző szívet; kimossák sebeit, a jótanács olajával enyhítik fájdalmát, az Isteni szeretet borával melegítik fel dermedt tagjait, hogy éljen újra, megerősödjön, Istennek.

S a mikor az Oltáregylet tagjai ezt teszik, tulajdonképpen hivatásukat teljesítik, az Oltáregylet legelső célját szolgálják. Mert kércm, miért alakult az Oltáregylet? Az Ur Jézus dicsőségének előmozdítására, szegény templomainak felruházására.

A Székesfehérvári Oltáregylet M. T. V. ezen

hívataának példás módon megfelel. Avagy nem az Ur Jézus dicsőségét jelenti-e az a sok-sok óra, melyet az egyesület évről-évre oly örömdeltesen szaporodó tagjai havonként az Oltárszentség imáadásában eltöltenek? Nem az Ur Jézus dicsőségét hirdeti-e az a buzgóság, mely oly látogatottakká teszi az Oltáregylet rendez havi szent miséit, oly gyakorivá a Szentségekhez való járulást, évről-évre impozánsabbak szentségi körmeneteinket? Nem az Ő dicsőségét szolgálja-e az a sok önzetlenül végzett munka, az a tekintélyes összeg, melyet az Oltáregylet terjesztőinek életükön az ő fáradhatlan vezérükkel, a mi szeretett Elnökünk Ő Méltóságával, fililénként egybegyűjtöttek? Istennek legyen hála, e buzgóság folytán kőből épült templomaink lassanként díszesek, ékesek lesznek. *Am, amelyek közül oly sok, oly igen sok még mindig disztelenül áll, hideg és üres, azok az Isten élő templomai, a mi embertársaink, hitestvérünk szívet.* Ruházzunk fel, ahol tehetjük, egy-egy ily templom, tőrekdjünk egy-egy ilyen élő tabernakulumot felékesíteni a megszentelő malaszt díszes, drága öltönyvel. Állítsunk meg egy-egy ilyen veszni indult lelket a lejtőn, gyűlásszunk új szeretetre egy-egy ilyen hideg szívet Istene iránt. S egy ilyen szív, egy ilyen lélek lesz az Ur Jézus legnagyobb öröme, az ő legnagyobb vigasztalása, az ő legnagyobb dicsősége, s egy ilyen templom felruházása lesz ami legszebb munkánk s egykor legnagyobb vigasztalásunk.

UJDONSÁGOK.

— **Tisztelgés a közoktatásügyi miniszternél.**

Spilák Alajos tankerületi főigazgató vezetése mellett *Szenczy* Győző főgimnáziumi, dr. *Kuti* József főreáliskolai s a veszprémi gimnázium és polgári iskolai igazgatók ma tisztelegtek *Beszecvicy* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternél. Az új miniszter igen szívélyesen fogadta a középiskolák igazgatóit s igérte, hogy minden lehető elkövet a közoktatásügy fejlesztésére.

— **A fehérvári vértanuk szobra.** Mozgalom indult meg városunkban, hogy az Erzsébet-liget előtti vértanú-emlékoszlop, mely a jelenlegi formájában befejezetlen mű, teljesen befejeztessék. A jelenlegi emlékoszlopot 1888-ban adták át a nyilvánosságnak s azóta költség hiányában meg is maradt a maga csonka formájában. Már a mult héten tanácskoztak néhányan az újból felvetett eszme felett s kétségtelen, hogy e város polgársága örömmel ragadja meg az alkalmat és siet áldozni ama kegyeletes emlékek, mely mindnyájunk szívében egyaránt él. A még kellőképen nem körvonalozott terv szerint mintegy 1000 fruba kerülne az oszlop kiépítése, ami abból állana, hogy a jelenlegi oszlopra egy szimbolikus alak jöjné. Dicső szabadságharcunk folyamán martírhalált szenvedett az a hat férfiú, akikről jelen lapunk tárcarovatában közlünk rövid emlékezést. Ma, azaz *csütörtökön este 8 órakor csak ügyben értekezlet lesz a Póty vendéglő nagytermében*, hol ezen alkalommal bizonyára nagy számmal jelennek meg városunk lelkes s az ősek emlékeit tisztelő polgárai. Akinek szíve egy-egy ilyen eszme felvetése alkalmával megdöbben, ott lesz, kivézi részét abból a munkából, mely az ősek emlékeit megőrizni van hivatva. Amennyiben a mai napon a további teendőket intéző szűkebb körű bizottság is megalakul, ajánlatos, hogy az értekezleten — külön meghívó nincs — minél szívesebben megjelenjenek.

— **Bücsűszó.** Öreg napjaimban hosszú, fáradságos munka után pihenésre vágyom. A körülmenyek mérlegelése mellett ezt Csoóron ott lakó plebános fiamnál véltem feltalálni s a mai napon átköltöztem új otthonomba. Mivel Székesfehérvár derék polgáraitól s számtalan jóbarátom és ismerősömtől egyenkint búcsút nem vehetek, ez uton mondom nekik „Isten hozzád“ ot. Székesfehérvár, 1903. december 3. *Tomany József.*

— **Az Oltáregyesület szent miséje vasárnap** azaz f. hó 6-án d. e. 10 órakor lesz a szeminariumi templomban.

— **Féléves beosztás az iskolákban.** A középiskolákban már elrendelték az iskoláévként féléves beosztását és így évközben most csak egyszer, január 31-én van bizonyítványosztás. Most a kulturminiszter a féléves beosztást a felsőbb leányiskolákra és polgári iskolákra nézve is elrendelte. Felkérte egyúttal a miniszter az egyházi főhatóságokat, hogy a maguk iskoláiban is vezessék be az új rendet.

Kutka Mihály, Pest megyei Kecskeméti születésű, 49 éves, katolika vallású, nős, kovácsmester, végre

Uitz Ignát, Székes-Fehérvári születésű, 23 éves, katolika vallású, nőten, mesterségére kömives, miután hadi törvények alapján történt vizsgálat folytán jeseül az első három önként bevallották, az utóbbiak ellen pedig tanuk által törvényesen bebizonyítottat volna, hogy folyó é és hó 10 én Székes-Fehérvárott a cs. kir. katonaság ellen fegyverkezett felkelésben, melyben elfogattak, részt vettek; Báró Haynau tábornagy és a cs. kir. hadsereg főparancsnoka által Győrött f. é. Julius 1-jén kiadott proklamációjá 3. §. b. pontja s ezzel kapcsolatban lévő hadi törvénykönyv 62. cikkelyének 4. §. értelmében *ön és puskapor által szenvedendő halálra ítéltettek, s rajtuk ezen ítélet ma reggel végrehajlatott.*

A' cs. kir. haditörvényeszk.

Pesten, 1849 évi Augusztus 14-én.

E hirdetémmel együtt *Moénich* Károly városi levéltárnoknak sikerült a városi levéltárban feltalálni *Haynau* br. tábornagy rettenett proklamációját is. Hosszas kutatás eredménye e lelet, mert tudvalevőleg az üldözés idejében *Ferenczy* akkori polgármester mindent megsemmisített, a mi kompromittáló lehetett volna. A hirdetémmel hivatkozott proklamáció eredeti szövegében a következő:

PROKLAMATIO.

Ő Cs. és Kir. Felsége folyó évi Május 30-áról szóló legfelsőbb Manifestuma által, a had- és ostromállapotban lévő Magyar és Erdély ko-

ronatarományokra nézve reám ruházott kormányhatalomnál fogva, rendeltem, mint következik:

3. §. A rögtön ítéleti eljárásnak helye van mind azok ellen, kik a Debreceni pártütő gyülekezet f. é. April. 14-iki felségserzési határozatában, mely által Magyarországnak az Ausztriai Monarchiától tökéletes elválása kimondott, részt vettek.

A rögtönítéleti eljárás alá esik még:

a) a ki a népet lázadásra csábítja,
b) a ki a cs. kir. ausztriai vagy cs. orosz seregek ellen fegyverrel él, a nélkül, hogy a felkelők valamelyik fegyveres hadtestéhez tartoznék,
c) a ki a pártütő kormánytól vagy az általa kinevezett biztosoktól még parancsot elfogad, vagy annak engedelmeskedik.

d) a ki árulásban, egyetértésben, vagy ellenséges megrohanás vezetésében részt vesz,

e) a ki a hozzája bocsájtot Proklamációt vagy egyéb rendelkezést a cs. k. polgári és katonai hatóságoknak, melyeket közhírré tenni hivatalos állásánál fogva köteles, kihirdetni elmulasztja, vagy azokat elikkasztja,

f) a ki akárminő fegyveres pártütő hadtesteket fogad vagy vezérrel,

g) a ki a népfelkelést a cs. kir. ausztriai vagy cs. orosz seregek ellen felhívja, rendezi vagy vezérrel,

h) ki cs. kir. ausztriai vagy cs. orosz katonát — ha mindjárt eredmény nélkül is — hitszegésre csábítja,

i) a ki futárokat, szállítványokat, egyes csapatokat, valamint általában a cs. k. ausztriai, vagy cs. orosz sereg szolgálatában lévő személyeket megtámadja, vagy nekik akár mi módon kárt okozni és akadályul tenni merészel,

k) a ki Ő Felsége a Császár törvényes kormányához ragaszkodó személyeknek e miatti elítélésében vagy büntetésében közremunkálkodik; valamint az is, a ki azok végzemei elkobzásában, zár alá vételésében és eladásában részt vesz.

Minden ilyen elkövetés, zár alá vételék és eladások semmieseknek és mit sem érőknek nyilvánítanak, követhetéseken azok, kik ilyen vagybenbeli tárgyak birtokába akármilyen módon jutottak, azon kívül, hogy rájuk a rögtönítéleti eljárás alkalmaztatik, azon tárgyak visszaadására és a kártvallottak teljes kártalanítására szoríttatnak.

Főhadiszálláson Győrött Julius 1-jén 1849.

Báró Haynau,

tábornagy és hadsereg főparancsnoka.

Ezen proklamáció 3. §-nak b.) pontja világosan jelzi, hogy városunk vértanui azért kerültek a rögtönítéleti bíróság elé, mert anélkül, hogy szervezett hadrendi beosztásuk lett volna, *fegyverrel éltek az ellenséggel szemben.* A rögtönítéleti bíróság is mint katonákat ítélte „*ön és puskapor által szenvedendő halálra.*“

Igy tépte le Székesfehérvár szab. kir város hat szép virágát egy eszme gaz, gyilkos keze. A fekete kéz, a gyilkos, a kamarilla volt. Feljajdul méltatlan szenvedésében a porig alázott nemzet s torkára fojtotta a szót a bakó. Az ő jajszavuk mindnyájunké, szenvedésük a miénk is, megérdemlik tehát, hogy diadalmas haláluk után e város kegyeletes gyászát méltó formában hirdesse az egykori Halesz előtt felállított vértanúsobor!

(k.b.)

— **Harc a Kossuth-nóta ellen.** Egy komoly és nagyon is megszívlelendő eset kelt már napok óta élénk eszmecsere városunkban. Mintegy 2—3 hónappal ezelőt egy fiatal, rokonszenves uhlanus tiszt jelenlétében, de nem az ő rendelkezése folytán az Elite-kávéházban a Kossuth-nótát húzta a cigány. Természetes, a Bécsből dirigált felfogás szerint ez rebellis nóta lévén, a hadnagynak távozni kellett volna a kávéházból s mert nem tette, feljelentés tételére ellene megbüntették. Nem volt titok ez akkor sem, ámde a helyi sajtó nem akarván még inkább felkorbácsolni az amugy is izgatott hangulatot, elhallgatta az esetet. Most újabb hír kapott szárnyra. Állítólag a fiatal tisztet egy, budapesti ygalogos tisztekből alakított becsületbíróóság a tisztí kardjot viselésére érdemlennék találta s így, amennyiben az illetőnek még nincs hat évi tényleges szolgálati ideje, mint lefokozott legénységi állományú katonára lesz kénytelen enni a császár kenyereit. Az ítélet indoklásában állítólag a Kossuth-nóta nem szerepel, az egyedül indok „a botránny” viselkedés, ami természetesen nem egyéb, mint hogy a hadnagy nem menekült a Kossuth-nóta elől. Fentartással közöljük a most elmondottakat s mert ez ügyben a nyilvánosság most már eminenter közérdek, sőt hazafiai kötelesség, rajta leszünk, hogy a katonáknál divó szokástól eltérőleg erről az esetről lehámozzuk a titokzatoságot leplel.

— **Adomány és köszönet.** Krécsy Károly ny. takarékpénztári felügyelő elhunytá alkalmából a Krécsy-család a helybeli tűzoltó egyesületnek 20 koronát, Weisz Manó elhalálózása alkalmából pedig gyermekei a mentőegyesületnek 26 koronát adományoztak, mely adományokért az említett testületek vezetősége ez uton is köszönetet mond.

— **Bizottsági tagválasztás.** Havranek József polgármester fálragasz útján közli a város közönségével a következőket: Az 1886. é. XXI. l.-cz. 33. §-a rendelkezés képest a bizottsági tagok sorában történt változások minden évben pótolandók lévén: Lasics István elhalálózása folytán egy választott képviselő áll a palotavárosi kerületben lesz új választás útján betöltendő, melyre határnapul 1903. évi december 20-ika tűzött ki. Felhívtnak e szerint mindazon palotavárosi kerületbe tartozó választó polgárok, kik az 1903. évre összeállított állandó névjegyzékben felvéve vannak, hogy a fent jelzett napon választási jogaikat gyakorolni polgári kötelességüknek ismerjék. A választás Nagy Ignác ur, esetleg helyettese ifj. Tögl Gyula ur vagy Diebala György ur elnöklété alatt a *selyem-tcai iskola* épületében fog megjelteni. A választás az idézett törvények 39-ik §-ához képest reggeli 9 órakor veszi kezdetét s végződik esti 4 órakor. Ezen határidőn túl szavazatot elfogadni nem szabad. A szavazatok összeszámolása nyilvánosan történik. A választás az idézett törvény 37. §-a értelmében a szavazók nevének nyilvános feljegyzése mellett személyesen beadott szavazatlapon által történik. Ha a szavazatlapon több nevet tartalmaz, mint a hány bizottsági tagot a kerület választani jogosítvavan, az utóbirtott nevek számba nem vehetők. Ha többen egyenlő szavazatot nyertek, a felett, hogy melyik legyen bizottsági tag, a választási elnök által kihuzott sors dönt. A választók a választás megnyitások a törvény 38. §-a szerint az elnök mellé 4 bizalmi férfit jelölnek ki maguk közül. Ha e joggal élni nem akarnak, a bizalmi férfiakat az elnök maga nevezi ki. Végül a törvény 40 §-a értelmében a választás eredményét az elnök azonnal kihirdeti, a szavazatlapon s jegyzőkönyv bemutatása mellett eljárásáról a városi törvényhatóságnak jelentést tesz.

Mint halljuk, a palotavárosi választók ma este 7 órakor jelölő értekezletre jönnek össze a Ponty vendéglőbe. Az általános hangulat szerint Erdős Bódog cist. r. tanár és Gerő Jakab, a Felmayer-gyár igazgatója küzdenek egymással a választás során. Erdős Bódog tanár eddig is nagy előszeretettel érdeklődött közügyeink iránt s megválasztása jelentékeny nyereséget jelentene az ugynevezett városiázi ellenzék sorában.

— **A szappangyár.** Schützer Jakab úr nem elégszik meg azokkal a válaszokkal, a melyeket szerencsétlen szappangyárra vonatkozólag épen a legilletékesebb helyről, a polgármesteri és főkapitányi székből kapott, hanem lapunk felelős szerkesztőjének, mint városi bizottsági tagnak felhasználása jogosultságát szeretné kiséteni. Erre nézve tesz nyilatkozatot közzé a Székesfehérvári Hírlapban. Gatt über die Welt! Nem elég a sok háj kísütogetése, most még a felhasználásokat is jogosulatlanoknak szeretné kiséteni.

Azt írja, hogy ő kért engedélyt. Készséggel elhiszük neki, hiszen eddig se tagadta senki. Azt írja, hogy kapott is. Lehet. Csak az a baj, hogy bizonyítani nem tudja. Erre hivatalos okmányok kellene. Az pedig neki nincs, sőt nem is volt soha. Hiszen ezt maga is elismeri. Sőt az érdekeltek, a kiknek jelenlétében annak idején kihirdetni kellett volna a telepengedélyt, valamint az akkori hivatalos szakközvegek, mint Patay főmérnök, semmit sem tudnak róla. Schützer ur azt írja, hogy az ő gyára nem szagos. Bocsánatot kérünk. Nem tudjuk, hogy mennyire ment tönkre a szaglási érzéke, de bátran szögre akaszthatja a szaglási tudományát, ha például azt a szagot ő nem érzé, a mit a mult szombaton is az ő szappangyára terjesztett. Pedig most nedves, nyirkos vagy szeles idők járnak, a melyek tudvalevőleg ellenségei a szag terjedésének. De mi lesz a nyáron? A szomszédok borzadva gondolnak most is rá. Azt írja, hogy kiadó lakás az ő gyára közelében nincs. Hát azt akarja, hogy sora mindenki odahagyja a házat? Nem elég, ha mindenki méltatlankodik és háborog, még a megszokásukat is szeretné látni.

Egyébiránt legkevésbé se gondolja Schützer ur, hogy a telep ellen irányuló mozgalom az ő személye ellen is irányul. Öszintén sajnáljuk mi Schützer urat, mert tudjuk, hogy telepének áthelyezése némi anyagi kárral is fog járni. De azt ő maga is be fogja látni, hogy mindenkinek a saját érdeke az első. Legyen meggyőződve, hogy ha az ő szappangyára nem volna az egészségre és a tűzbiztonság szempontjából veszélyes, senki sem szólat volna fel. De amikor az utlakók tudják, hogy jogalapra támaszkodhatnak, csak természetesen találhatják, ha a kellemetlen szomszédságtól megszabadulni kívánnak, lévén mindenkinek a saját kényelme és biztonsága az első. Azt pedig jól tudjuk, hogy sok égető kérdés vár még megoldásra városunkban. De a bizottsági tagok mindig azt akarják előbb megvalósítani, a közérdek szempontjából a mit *meg lehet* valósítani.

— **Kitüntető figyelem.** Tudvalevőleg a helybeli honvédeknek egy része a szini idény folyamán Szombathelyen mint színházi zenekar nagy sikerrel működött. A 83. gyalogezred parancsnoksága az idény elmúltával megleghangú elismerő sorokat küldött a ker. parancsnoksághoz. Az elismerő átirat Lehmann Ferencnek, a zenekar ll-od dirigensének, az egész zenekar előtt felolvastatott.

— **Simli Mariska a kórházban.** Az excentrikus hölgy, a ki feltűnő viselkedésével, világlátott modorával oly sokak érdeklődését, gyakran megbotránkozását vonta magára — a mint halljuk — sulyos beteg a Szent-György kórházba került. Idegei nem bírták a zaklatást, lelkének, gondolkodásának megzavart egyensulya kihatott a test egészségére s kiaknázta az életerőt. Az utóbbi időben vért hányt s orvosi rendlete a kórházba jutott. Persze nem kis szenzációit keített a sápadt, összereszkadt hölgy megjelenése a betegek között. Ugy halljuk, hogy betegsége nem fog soká tartani, rohamosan közeledik a vég felé.

— **Új távirdaállomás.** A kereskedelemügyi miniszter Fehérvár-Csurgón új távirdaállomást létesített.

— **Gyilkosság.** Dietrich János jómódu bakkonyársrkányi gazdamester, aki egy darabig a község bírása is volt, november 30-án este az ablak át agyonlőtték. Dietrich a felesége mellett üldögélt s levelet írt, mikor a halálos lövés érte. Csöndes Aladár moóri aljárásbíró megjelent a tett színhelyén, a csendőrség meg is indította a legszélesebb körben a nyomozást, eddig azonban a tettest nem sikerült kipaholnati. Valószínű, hogy boszu műve a gyilkosság s így nem sokáig fedi titokzatos lepel a borzalmas bűncelekményt.

— **Az esküdtbíróóság elnökövé az 1904. évre** ismét dr. Mader Ferenc kir. ítélőtáblai bírót, helyettesévé pedig Keád Izidor törvényszéki bírót jelölte ki az igazságügyminiszter. Az esküdtzéki tárgyalások vezetése tehát ismét szakavatott, ki próbált kezekbe kerül. Az esküdtzéki intézmény úgy felel meg teljesen a várakozásnak s így legalább az elnök és szakbírák jogtudása, helyes tapintata pótolja némileg az intézmény hiányát.

— **Katonazene.** Az „Otthon” kávéházban f. hó 5-én azaz szombaton ismét a helybeli honvédek zenekar hangversenyez. Városunk előkelősége mindig nagy élveztet talála a honvédekzenekar játékában s mert *Fekete Géza* kávéház tulajdonos minden lehető elkövet vendégei kényelmére, a jelzett kávéház csakugyan kellemes találkozási helyül szolgál. A hideg buffét gazdag választékkal nagy előnye e kávéháznak. Szabad bemenet mellett este 9 órakor, veszi kezdetét a hangverseny, melynek műsora a következő:

1. Induló „Bruder Straßinger” c. operettből — Eysler.
2. „El Turia” keringő — Gramado.
3. a) Nyitány „Lysiatrata” c. operettből — Lincke.
b) „Servus Brezina” induló — Bednary.
4. Nagy ábránd „Bánk bán” c. oper. — Erkel.
5. a) „Gondolok két tengerre” dal — Sporek.
b) „Cake Walk” eredeti néger tánc.
6. a) Szerelmes ifjúnak idejéből egyveleg — Komzák,
b) „Török induló” — Rütterer.
7. a) „Magyar ábránd” — Serly.
b) „Alba” induló — Frysák.
8. „Traumideale” keringő — Fucsik.
9. Rákócy induló.

— **A selyemtenyészés érdekeiben.** A m. kir. selyemtenyészési felügyelőség a szedéria nevelés és a selyemtenyészésről vetített képekkel és felolvasással ingyenes előadást rendez: Lovasberény, K. Nyék, Seregélyes és Velence községeiben.

— **A posta és a karácsony.** A közelgő karácsonyi forgalom alkalmával a közönség, Budapestre feladott fogyasztási adó alá eső tárgyakat (pl. hűsüteműket, szesz italokat stb.) tartalmazó csomagoknál különös figyelmet fordítson arra, hogy a tartalom a szállítóleveleken minőség és suly szerint tüztesen és részletesen nyilvánítsák, még pedig a mennyiség italknál literben, vágott husnál kilogrammokban, baromfinál és vadnál darabszám szerint (pl. 3 kg. marhahús, 2 kg. birányhús, 4 kg. friss vagy füstölt sertés, 1 nyúl, 2 kacsa, 3 fácán, 3 liter bor, 2 liter törköly stb.), hogy az esedékes fogyasztási adó már ez alapon is kiróható legyen. Szükséges a részletes feltüntetés azért, mert ennek hiányában a csomagokat a pénzügyi kirendeltség közbenjötté mellett kell a tartalom megállapítása végett felbontani és ez késedelmet, felesleges munkát okoz s a tartalom megállapítását is veszélyezteti; de szükséges ez továbbá azért is, mert ha a tartalomnyi hamisítás a valóságnak minden tekintetben meg nem felel s ezt a pénzügyi kirendeltség felfedezi, a címzett nemcsak kellemetlenségeknek lesz kitéve, de a valódi tartalom után esedékes fogyasztási adó ötszörösének megfizetésében, esetleg bírságban is öt marasztalják el.

— **Lopás a vidéken.** Verebi Végh János verebi földbírtkos egyik nyitott istállójából a napokban egy fekete haju s ruházatu idegen mintegy 80 k. értékű löszerszámot ellopott. A nyomozás során eddig csak az állapítattott meg, hogy a tolvaj Lovasberény felé vette útját.

— **Kimutatás** a székesfehérvári jótékony cöveglet által segélyezett segénysorsu iskolás gyermekek felruházására nyújtott kegyes adományokról:

Erzsébet Amália királyi hercegnő, és férje herceg Lichtenstein Alajos 50 kor.
Dr. Városy Gyula megyéspüspök 20 kor.
Szűgyény-Alarich Julia, Szuborics Jenő, Mayer Károly, N. N., Komáromy Károly, Kuti Márton, Posits Mihály, K. J., Zirciák, Dietrich Szilárdné, Karl Józsefné, br. Fiáth Pálné, Deutsch Ignácné, öz. Felmayer Istvánné, öz. Felmayer Károlyné, öz. Say Józsefné, 10—10 kor.

Grenspersger István, K. Horváth István, Wertheim Árminné, dr. Saára Gyuláné, öz.

Braun Alajosné, Mann Józsefné, Juth nővérek, Gróf Merán-Liechtenstein 5—5 kor.

Dr. Kuthy Józsefné, Gaudernak 4—4 kor.

Dr. N. N., Spitzkó Lajosné, Szelestey Károlyné, ifj. Mann Józsefné, Schwarzbach Elter Gizella 3—3 koronát.

Tamás Vilmos, özv. Havranek Józsefné, özv. dr. Freisenchné, Szabó Elemérné, Balog Lukácsné, Udvardy Jánosné, Deutsch Antalné, Lakatos nővérek. Gánóczy Flórisné, Nedeczky Alajosné, Kenessey Gyuláné, dr. Faludy Miklósné, ifj. Lövinger Mórné, Diebala Györgyné, Say Istvánné, br. Fiáth Györgyné, Molnár Béláné, Fittler Béláné, özv. Kovács Ignácné, Fanta Adolfné, Kornis Boldizsárné, Schlammadinger Alajosné, Dietrich Berta, dr. Révy Ferencné, özv. Pellet Gáborné, Say Ferencné, özv. Hahn Jakabné, dr. Lóvy Károlyné, Farkasdy Dezsőné, dr. Szabady Józsefné, Havranek Lajosné, özv. Fleischer Lajosné, Kerekes Zsigmondné, Plosseké, Schnetzer Nándorné, dr. Schlammadinger Jenőné, Hamvassy Tihamérné, Kaltenecker Mártonné, Schlammadinger-né, özv. Say Rudolfné, dr. Bierbauerné, Palánszky-né, Piskó Lászlóné, Heinrich Aranka, Heteyné, Emmerthné, Grundböck F. né, Grundböck Anna, özv. Mellán Edéné, Rostagni-Flógei Karola, Klöckner Józsefné, Vaimár Ferencné, dr. Lauschmann Gyuláné, Eisenbarth Ferencné, özv. Dubovszky Károlyné, özv. Flits Miklósné, Kovács Károlyné, Reichardtne, Pápay Nándorné, Tóltényi, dr. Eisenbarth Károlyné, Hübner Károlyné, Karl Istvánné, Havranek Józsefné, Czollner Vince, Huszár Agostonné, Emhecht Józsefné, Fekete Gézáné, ifj. Eisenbarth Agostonné, özv. Madaras Lipótné, Deutsch Gyuláné, ifj. Weisz Jakabné, Gebhard Bódogné, Reinitz Lipótné, özv. Klein Józsefné, Schlammadinger Gyula, id. Füstér Imréné, Enderez Jánosné, Pfinn Józsefné, Destek Adolfné, Birkl Jánosné, özv. Kossinéné, Langráf Gáborné, özv. dr. Pichler Józsefné, özv. Eitz Jánosné, Pfinn

Istvánné, Nagy Pálné, Zákits Miklósné, Nagy Ignácné, dr. Varga Zsigmondné, Moenich Károlyné, Ráday Lajosné, Imrich Viktorné, Veichinger Sándorné, dr. Planer Béláné, L. Litneckert Antalné, dr. Huszár Adolfné, Flaskár Józsefné, Aujdoszky Adolfné, Almássy Jánosné, Kriszta Károlyné, Fejér Karola, Lakatos Károlyné, Fr. Vörös Szilárdné, özv. Gebhardt Ignácné, Péntes Imréné, Göbel Jánosné, Kelemen Béláné, Reé Istvánné 2—2 kor.

Lukács Lajos, N. N., dr. Neszölyné, Tóth Béláné, ifj. Tóth Béláné, Kégl Károlyné, özv. Schiffer Imréné, Tóth Gézáné, dr. Holly Gézáné, Gáspár Károlyné, Nagyné. X. Y., dr. Kövessy Istvánné, Brestyánszky-né, özv. Hsnel Hugóné, Matteszné, Csöppenszky Emike, özv. Számmer Kálmáné, Knazoviczky Béláné, Vajda Gézáné, Roszberger Károlyné, Exner Győzőné, Heckenast K. né, Számmer I. né, Számmer Róza, Wéberné, özv. Bernát Ignácné, özv. Neumann Lipótné, Závodnik Sándorné, Petó Miksáné, Pásztor Sándorné, dr. Steiner Jákóné, Kunos Gyuláné, Simon Sándorné, Vogel Alajosné, Fischer Anna, Szepessy Gézáné, Kiss Ignácné, Káldor Dávidné, Bernstein Sámuelné, Szauder Józsefné, Schranz Jánosné, Örvény Ivánné, Balogh Józsefné, Báró Jenőné, özv. Horváth Lászlóné, Singer Arminné, Sándorné Bárándy Jolán, Macskássy Róza, Námessy Mariska, Melczerné 1—1 korona, N. N. 40 fillér.

Összesen 562 k. 40 f. azaz ötszázhatvankét korona 40 fillér, mely kegyes adományokért hálás köszönetet mond a *Jótekonny Nőegylet választmányára*.

SZÍNHÁZ.

Drótosót! A hét műsorát ez a név tölti be. Itt először? Szenzációs nagy újdonság! Fényes új díszletek és jelmezekkel! A reklámdob használ

nált, a színház megtelt, az előadás sikerült. Pedig ne higgye senki, hogy valami nagy alkotásról van szó. Kétségtelen, hogy a zenéje szép, a dalamok azonban nem egészen ismeretlenek és sok-sok helyen a Csepürágók mellett működő állóra emlékeztetnek. A mi a darab címét illeti, nem nagy zsenialitásra vall, még kevésbé a darab szintelen meséje. Ugyanilyen jögcimen sokféle nevet lehetett volna adni a darabnak. Lehetett volna: *egérfogó*, *politikus csizmadia* (esetleg *bádogos*), a tót leány Pesten, napkelet gyöngye, zsidó karrikatura, kifordított huszár stb. stb. Mindezek szerepelhetek volna a címben, melybe mégis találó gondolat volt a drótot belevenni, mert az egész darab nem egyéb, mint zene mellett elhangicsált kivonata a „Khóser adomatár“-nak filozofizáló jelmezben. Szükség volt a drótra, mert másképp nem lehetett volna összetakolni a tartalom nélküli mese anyagát. A közönség egyébként jól mulatott, ami csakis Gulyás nem új, de elég jó s főleg ügyesen előadott vicceinek köszönhető. A zenét, az énekszámokat elnyomta a khóser viccek özöne. Itt-ott egy adag pikantéria, izléstelenység nem előny a előadásnak s hogy egyebet ne említsünk, a meglóvasított Pfeifferkorn mókái ma már a cirkuszbeli bohócok is mellőzik.

Az előadásról ezuttal is elismeréssel kell megemlékeznünk. Szép sikere volt Gulyásnak és Szalókinak. *Gulyás* egy cseppet sem antiszemita vonásokkal Pfeifferkorn szerepében kitűnő zsidó karrikatúrát formált, míg *Szalóki* a politikus csizmadiat mutatta bádogos kiadásban. Nagy tetészet fogadta a bizarr cake-walkot, melyet *Tomory Melisza* (Mici) *Szigely* Andorral (Jankó) igazán nagy virtuozitással járt el. Általában az egész előadásban gondos előkészület látszott s a szereplők mindegyike igyekezett figyelmes játékkal növelni a hatást.

(k. b.)

Malátacakes

minden egyéb liszt hozzáadása nélkül tiszta malátából készült tea- és erőtápsütemény.

Malátalikör

tiszta malátakivonatból készült erősítő és üdítő likör. A likörök királya.

Malátakeserű

tiszta malátából, malátakivonatból és a leghathatósabb gyógynövényekből készült páratlan hatású gyomorerősítő és étvágygerjesztő.

Malátabrandy

tiszta malátából készült erős férfital. Kitűnő élénkítő és frissítő hatásánál fogva nélkülözhetetlen minden túlerőltetés után.

Malátarum

valódi jamaikai rummal és tiszta malátával készült. — Teához a legjobb rum.

Malátakivonat-cukorka

tiszta malátakivonattal készült leghathatósabb szer köhögés, rekedtség és hurutos bántalom ellen.

Számos elismerés orvostanároktól, orvosoktól és magánfelektől.

Kitüntette London 1903. Grand Prix.

Kaphatók Székesfehérvárott:

Kovács Pál, Simon György, Szigety Testvérek, Pinkász Zsigmond és Fiai, Göndör Samu, Deutsch Adolf F., Flits Pál Fia, Reinitz Lipót, Keresztény Fogasztási Szövetkezet, Berényi Mór, Bogvay Andor czegekénél.

A „Szent Anna“ Malátakeserű poharanként kapható Závodnik Sándor cukrászdájában.

„SZT. ANNA“

MALÁTAKÉSZÍTMÉNY VALLALAT.

Papp Károly

selyem-kelme festő és vegyészeti ruha tisztító intézete

Székesfehérvár, Városháster 5. szám.

(Bejárt a Megyeház-utcáról.)

Elvállal minden e szakmába vágó ruhaneműeket festésre és tisztításra jutányos áron, felelősség mellett.

Szövet- vagy csipke-függönyök a legnagyobb vigyázzal festetnek vagy tisztítottak. Gyász-ruhák haladék nélkül vétetnek munkába.

Postai rendelések pontosan és azonnal elintéztést nyernek.

Székesfehérvári férfi-ruha műtisztító

JÄGER BÉLA

szabó-mester.

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy a Kigyó-utca 16. szám alatt levő üzletem fentartása mellett

Palotai-utca 27. sz. alatt (Jakabi-ház) fiók-üzletet nyitottam.

Megrendeléseket mindkét helyen elfogadok. Szép és divatos kivitelben készítek mindennemű férfi-ruhát.

Egy öltöny tisztítását, javítással és vasalással együtt 2 koronáért eszközölöm.

Jäger Béla szabó-mester és férfi-ruha készítő

Kigyó-utca 16. szám (Sváb-ház) és Palotai-utca 27. szám. (Jakabi-ház.)